

KOMISIJA EVROPSKIH SKUPNOSTI

Bruselj, 30.4.2004
COM(2004) 341 končno

2004/0117 (COD)

Predlog

PRIPOROČILO EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

o zaščiti mladoletnikov in človeškega dostojanstva ter pravici do ugovora glede na konkurenčnost evropske industrije avdiovizualnih in informacijskih storitev

(predložila Komisija)

EN

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

1. UVOD

Dne 24. septembra 1998 je Svet sprejel Priporočilo o razvoju konkurenčnosti evropske industrije avdiovizualnih in informacijskih storitev s promocijo nacionalnih okvirov, namenjenih doseganju primerljive in uspešne ravni zaščite mladoletnikov in človeškega dostojanstva (98/560/ES)¹ („Priporočilo“). Priporočilo je prvi pravni instrument na ravni EU v zvezi z vsebino avdiovizualnih in informacijskih storitev, ki obsegajo vse oblike dostave, od radiodifuzije do interneta.

Odstavek 4 oddelka III Priporočila poziva Komisijo naj po dveh letih po njegovem sprejemu predstavi Evropskemu parlamentu in Svetu poročilo o oceni njegove uporabe v državah članicah.

Prva ocena izvajanja Priporočila je bila narejena leta 2000, prvo poročilo pa je bilo izdano leta 2001: Poročilo Svetu in Evropskemu parlamentu o oceni izvajanja Priporočila Sveta z dne 24. septembra 1998 o zaščiti mladoletnikov in človeškega dostojanstva². Poročilo ugotavlja, da je bilo izvajanje Priporočil v splošnem že zadovoljivo. Srečanje Sveta (Kultura) je dne 21. junija 2001 sprejelo sklepe glede poročila o oceni, Parlament pa je dne 21. aprila 2002³ sprejel resolucijo o poročilu v kateri je pozval Komisijo, naj primernem času pripravi naslednje poročilo, po možnosti pred 31. decembrom 2002.

Evropska Komisija je dne 12. decembra 2003 sprejela novo poročilo o oceni na osnovi Priporočila Sveta iz septembra 1998 v zvezi z zaščito mladoletnikov in človeškim dostojanstvom v avdiovizualnih in informacijskih storitvah. To poročilo analizira ukrepe v državah članicah na ravni EU od leta 2000 dalje.

Da bi se lahko soočili z izzivi, ki jih prinaša tehnološki razvoj, Komisija sedaj na osnovi Drugega poročila o oceni predlaga to dodatno Priporočilo.

2. STANJE

Priporočilo poziva države članice, industrijo in zainteresirane stranke, kakor tudi Komisijo, naj sprejmejo ukrepe za povečanje zaščite mladoletnikov in človeškega dostojanstva v sektorju radiodifuzije in interneta. Nezakonite, škodljive in nezaželene vsebine in obnašanje po internetu še vedno povzroča skrb zakonodajalcem in staršem. Pojavili se bodo novi izzivi v številčnem (več „nezakonitih“ vsebini) in kakovostnem smislu (nove platforme, novi proizvodi). Upoštevajoč naraščajočo zmogljivost računalnikov za obdelavo in shranjevanje podatkov in dejstvo, da širokopasovne tehnologije omogočajo razširjanje video vsebin po mobilnih telefonih vrste 3G, je potreba po varnem okolju še toliko večja.

¹ UL L 270, 7.10.1998, str. 48.

² COM(2001) 106 konč., 27.2.2001.

³ C5-0191/2001-2001/2087(COS).

3. PODROČJE UPORABE PRIPOROČILA

Priporočilo je usmerjeno k vsebini aviovizualnih in informacijskih storitev, ki obsegajo vse oblike dostave od radiodifuzije do interneta.

4. ZAKAJ PRIPOROČILO EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA IN NE PRIPOROČILO KOMISIJE?

Ker je usklajevanje zakonodaje držav članic izven dosega industrijskih in kulturnih politik, je Komisija za izpolnjevanje nalog in obveznosti iz Pogodbe zavezana k uporabi neobvezujočih instrumentov, kot so priporočila.

Pogodba ES daje Komisiji pooblastila, da sprejme Priporočila: člen 249 določa, da „za izvajanje svojih nalog in v skladu z določbami Pogodbe Komisija ...sprejema priporočila.“ Člen 211 določa, da „bo za zagotovitev ustreznega delovanja in razvoja skupnega trga, Komisija ...oblikovala priporočila ali dajala mnenja o zadevah iz te mednarodne pogodbe, če je to izrecno določeno ali Komisija meni, da je to potrebno.“

Komisija meni, da ima Priporočilo Evropskega parlamenta in Sveta o tej zadevi prednost pred Priporočilom Komisije.

Zadevno poročilo želi razvoj konkurenčnosti evropske industrije avdiovizualnih in informacijskih storitev s promocijo nacionalnih okvirov, namenjenih doseganju primerljive in uspešne ravni zaščite mladoletnikov in človeškega dostojanstva. To je lažje doseči, če o Priporočilu razpravlja in ga sprejme Svet. Poleg tega je Evropski parlament v svoji resoluciji⁴ z dne 11. aprila 2002 o prvem poročilu o oceni Priporočila v celoti podprl potrebo po zaščiti mladoletnikov in človeškega dostojanstva. Zato je primerno, da je Evropski parlament polno vključen v razpravo in sprejetje Priporočila. Posledica udeležенosti Evropskega parlamenta bo večji obseg javne razprave in večji vpliv na Priporočilo. Končno bo cilj, ki ga želi doseči Skupnost, lažje doseči s sprejetjem Priporočila Evropskega parlamenta in Sveta kot pa s priporočilom Komisije.

⁴

C5-0191/2001-2001/2087(COS).

5. PRAVNA PODLAGA ZA PRIPOROČILO

Avdiovizualna in informacijska industrija v Evropi ima velik potencial za ustvarjanje delovnih mest in prispevek k ekonomski rasti. Pogoji za konkurenčnost teh industrijskih dejavnosti se morajo izboljšati, zlasti kar zadeva boljšo uporabo tehnološkega razvoja kot je digitalizacija. Zato je predlagana pravna podlaga za Priporočilo člen 157 Pogodbe ES, ki zahteva, da Skupnost in države članice zagotovijo potrebne pogoje za konkurenčnost industrije v Skupnosti, z dejavnostmi, ki so med drugim usmerjene k razširjanju boljše izkoriščenosti industrijskega potenciala, inovativnih politik, raziskav in tehnološkega razvoja.

Člen 157 je že ustvaril pravno podlago za Priporočilo z dne 24. septembra 1998 o razvoju konkurenčnosti evropske industrije avdiovizualnih in informacijskih storitev s promocijo nacionalnih okvirov, namenjenih doseganju primerljive in uspešne ravni zaščite mladoletnikov in človeškega dostojanstva⁵, ki je dopolnjeno s tem priporočilom in Odločbo Sveta z dne 20. decembra 2000 o izvajanju programa za spodbujanje razvoja, razširjanja in promocije evropskih avdiovizualnih del (MEDIA Plus – razvoj, razširjanje in promocija 2001-2005)⁶.

⁵ UL L 270, 7.10.1998, str. 48.

⁶ UL L 13, 17.1.2001, str. 35.

Predlog

PRIPOROČILO EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

o zaščiti mladoletnikov in človeškega dostojanstva ter pravici do ugovora glede na konkurenčnost evropske industrije avdiovizualnih in informacijskih storitev

(besedilo velja za EGP)

EVROPSKI PARLAMENT IN
SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti in zlasti člena 157 Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Komisije,⁷

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora,⁸

ob upoštevanju mnenja Odbora regij,⁹

v skladu s postopkom, določenim v členu 251 Pogodbe,

- (1) Priporočilo Sveta 98/560/ES z dne 24. septembra 1998 o razvoju konkurenčnosti evropske industrije avdiovizualnih in informacijskih storitev s promocijo nacionalnih okvirov, namenjenih doseganju primerljive in uspešne ravni zaščite mladoletnikov in človeškega dostojanstva¹⁰, je prvi pravni instrument na ravni Skupnosti, ki se nanaša na vsebino avdiovizualnih in informacijskih storitev, ki obsegajo vse oblike predvajanja, od radiodifuzije do interneta.
- (2) Z Odločbo št. 276/1999/ES¹¹ sta Evropski parlament in Svet sprejela večletni akcijski načrt Skupnosti o promociji varne uporabe interneta z bojem proti nezakoniti in škodljivi vsebini na svetovnih omrežjih („akcijski načrt za varnejši internet“).
- (3) Odločba št. 1151/2003/ES Evropskega parlamenta in Sveta¹² je podaljšala akcijski načrt za varnejši internet za dve leti in spremenila njegov obseg z vključitvijo ukrepov, ki pospešujejo izmenjavo informacij in koordinacijo z ustreznimi akterji na nacionalni ravni, kot tudi s posebnimi določbami za države pristopnice.

⁷ UL C [...], [...], str. [...].

⁸ UL C [...], [...], str. [...].

⁹ UL C [...], [...], str. [...].

¹⁰ UL L 270, 7.10.1998, str. 48.

¹¹ UL L 33, 6.2.1999 str. 1. Odločba, kakor je bila nazadnje spremenjena z Uredbo (ES) št. 1882/2003(UL L 284, 31.10.2003, str. 1).

¹² UL L 162, 1.7.2003, str. 1.

- (4) Direktiva 2000/31/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 8. junija 2000 o nekaterih pravnih vidikih storitev informacijske družbe, zlasti elektronskega poslovanja na notranjem trgu¹³ pojasnjuje nekatere pravne pojme in usklajuje določene poglede, da bi tako omogočila informacijski družbi celovito izkoriščanje načel notranjega trga. Veliko število določb Direktive 2000/31/ES zadeva tudi zaščito mladoletnikov in človeškega dostojanstva.
- (5) Spreminjajoča se medijska scena, ki izhaja iz novih tehnologij in medijskih inovacij, zahteva od otok in staršev učenje o uspešni uporabi medijev.
- (6) V javni razpravi o Direktivi Evropskega parlamenta in Sveta 97/36/ES z dne 30. junija 1997, ki spreminja Direktivo 89/552/EGS o usklajevanju nekaterih zakonov in drugih predpisov držav članic o opravljanju dejavnosti razširjanja televizijskih programov¹⁴, je bil podan predlog, naj se medijska pismenost vključi Priporočilo 98/560/ES.
- (7) Komisija spodbuja sodelovanje ter izmenjavo izkušenj in dobre prakse med (samo)regulacijskimi telesi, ki se ukvarjajo z ocenjevanjem in razvrščanjem avdiovizualnih vsebin z namenom, da omogočijo vsem gledalcem, posebno še staršem in učiteljem, da ocenijo vsebino programov.
- (8) Kakor je bilo predlagano med javnim posvetovanjem o Direktivi 97/36/ES, je primerno, da pravica do ugovora velja za vse elektronske medije.
- (9) Resolucija Sveta z dne 5. oktobra 1995 o podobi žena in moških v oglaševanju in v medijih¹⁵, ki poziva države članice in Komisijo, da sprejmejo ustrezne ukrepe za promocijo drugačne in stvarne podobe o veččinah in potencialu žena in moških v družbi.
- (10) Pri sestavljanju svojega predloga za Direktivo Sveta o uresničevanju načel enake obravnave žena in moških pri dobavi in dostopu do blaga in storitev¹⁶ je Komisija ugotovila, da prikazovanje spolov v medijih in pri oglaševanju postavlja pomembna vprašanja glede zaščite in dostojanstva moških in žensk, vendar je sklenila, da ne bi bilo primerno nasloviti teh vprašanj v navedenem predlogu.
- (11) Primerno je poiskati ravnotežje med načelom zaščite človeškega dostojanstva in svobodo govora, ki bi ga sprejele države članice z vsemedijskim pristopom, izrecno namenjenim spodbujanju industrije, da se izogiba in se bori proti kakršni koli vrsti diskriminacije na osnovi spola, rase ali etničnega porekla, veroizpovedi ali prepričanja, invalidnosti, starosti, spolne naravnosti v vseh medijih.
- (12) Priporočilo naj dopolnjuje Priporočilo 98/560/ES ob upoštevanju tehnološkega razvoja.

¹³ UL L 178, 17.7.2000, str. 1.

¹⁴ UL L 202, 30.7.1997, str. 60.

¹⁵ UL C 296, 10.11.1995, str. 15-16.

¹⁶ COM (2003) 657.

I. PRIPOROČATA, naj države članice podpirajo ustvarjanje zaupanja, ki bo pospeševalo razvoj industrije avdiovizualnih in informacijskih storitev z naslednjim:

- (1) razmislijo naj o uvedbi ukrepov v svoji domači zakonodaji ali praksi, da bi zagotovile pravico do ugovora za vse medije brez poseganja v možnost prilagajanja načina, kako je to storjeno in ob upoštevanju posebnosti vsakega medija
- (2) s promocijo, da bi tako spodbudil tehnološki razvoj ter dodatno in skladno z obstoječo zakonodajo in drugimi ukrepi glede radiodifuzijskih storitev, v tesnem sodelovanju z zadevnimi strankami:
 - akcij, ki omogočajo mladoletnikom odgovorno uporabo priključnih avdiovizualnih in informacijskih storitev predvsem s programi medijskega opismenjevanja ali medijskega izobraževanja, z opaznim izboljšanjem ravni zavedanja staršev, vzgojiteljev in učiteljev o potencialu novih storitev in sredstev, ki naj bodo izdelana varno za mladoletnike
 - akcij, ki pospešujejo, kadar je to primerno in potrebno, odkrivanje in dostop do kakovostnih vsebin in storitev za mladoletnike, skupaj z zagotavljanjem sredstev za pristop v izobraževalnih zavodih in na javnih mestih.
- (3) spodbujanje industrije naj se izogiba diskriminaciji na osnovi spola, rase ali etničnega porekla, veroizpovedi ali prepričanja, invalidnosti, starosti, spolne naravnosti v vseh medijih in se bori proti takšni diskriminaciji.

II. PRIPOROČATA naj industrija in zadevne stranke:

- (1) razvijajo pozitivne ukrepe v korist mladoletnikov, vključno s spodbudami za olajšanje širokega pristopa do avdiovizualnih in informacijskih storitev, medtem ko se je treba izogibati potencialno nevarnih vsebin, vključno z usklajevanjem ‚od spodaj‘ s pomočjo sodelovanja med samoregulativnimi ali koregulativnimi telesi držav članic, in z izmenjavo najboljših praks, ki se nanašajo na sistem skupnih opisnih simbolov, ki bi lahko pomagali gledalcem oceniti vsebino programa.
- (2) razvijajo uspešne ukrepe, da bi se izognili diskriminaciji na osnovi spola, rase ali etničnega porekla, veroizpovedi ali prepričanja, invalidnosti, starosti, spolne naravnosti v vseh medijih in se borili proti takšni diskriminaciji ter za pospeševanje spremenjene in stvarne slike o veččinah in potencialu žena in moških v družbi.

V Bruslju, [...]

Za Evropski parlament
Predsednik

Za Svet
Predsednik

PRILOGA

OKVIRNE SMERNICE ZA IZVAJANJE UKREPOV DOMAČE ZAKONODAJE ALI PRAKSE NA NACIONALNI RAVNI KAKOR TUDI ZA ZAGOTAVLJANJE PRAVICE DO UGOVORA ZA VSE MEDIJE

Cilj: uvesti ukrepe v domačo zakonodajo ali prakso držav članic, da bi zagotovili pravico do ugovora za vse medije.

- Brez posega v druge predpise, ki so jih sprejele države članice po civilnem, upravnem ali kriminalnem zakonu, vse fizične in pravne osebe, ne glede na nacionalnost, katerih legitimni interesi, kot sta ugled in dobro ime, so bili prizadeti zaradi izjave o dejstvih pri objavi ali prenosu, morajo imeti pravico do ugovora ali do ustreznih pravnih sredstev. Države članice morajo zagotoviti, da je dejansko izvajanje pravice do ugovora ali ustreznih pravnih sredstev ni ovirano s prejetjem nerazumnih določb ali pogojev. Ugovor mora slediti v razumnem roku, glede na utemeljitev zahteve, časovno in po načinu primeren za javno objavo ali prenos, na katerega se zahteva nanaša.
- Pravica do ugovora ali ustrezna pravna sredstva morajo obstajati za vse medije pod pristojnostjo države članice.
- Države članice morajo sprejeti ukrepe, potrebne za pravico do ugovora ali ustrezna pravna sredstva, in morajo določiti postopek za njihovo izvajanje. Zlasti morajo zagotoviti dovolj časa in takšne postopke, da lahko fizične ali pravne osebe, rezidentne ali registrirane v drugi državi, uporabijo pravico ali ustrezna pravna sredstva.
- Vloga za uporabo pravice do ugovora ali ustreznih pravnih sredstev se zavrne, če upravičenec nima legitimnega interesa za objavo takega ugovora ali če bi ugovor privedel do kaznivega dejanja ali presegel standarde javne spodobnosti.
- Ukrep naj bo narejen za postopke, s katerim so spori o pravici do ugovora ali ustreznih pravnih sredstev lahko predmet sodnega preskusa.